

GŁÓWNY INSPEKTORAT WETERYNARII

COVID-19 - CZĘSTO ZADAWANE PYTANIA I ODPOWIEDZI

Co powoduje COVID-19?

Koronawirusy (CoV) należą do rodziny wirusów RNA (wirusy zawierające jako materiał genetyczny kwas rybonukleinowy). Nazywane są koronawirusami ponieważ cząsteczka wirusa wykazuje charakterystyczną „koronę” białek kolczastych wokół otoczki lipidowej. Zakażenia CoV są powszechne wśród zwierząt i ludzi. Niektóre szczepy CoV są zoonotyczne co oznacza, że mogą być przenoszone pomiędzy zwierzętami i ludźmi, ale wiele szczepów wirusa nie posiada tej cechy.

U ludzi CoV może wywoływać zarówno zwykłe przeziębienia jak i poważniejsze choroby:

- Środkowo Wschodni Zespół Układu Oddechowego (wywołany przez MERS-CoV)
- Zespół Ciężkiej Ostrej Niewydolności Oddechowej (wywołany przez SARS-CoV).

Szczegółowe badania wykazały, że SARS-CoV został przeniesiony na ludzi z cywetów, a MERS-CoV z dromaderów.

W grudniu 2019 r. odnotowano u ludzi w Wuhan City, chińska prowincja Hubei (Rep. Ludowa) przypadki zapalenia płuc nieznanego pochodzenia. Władze chińskie jako czynnik sprawczy zidentyfikowały nowy CoV. Od tego czasu przypadki u ludzi, w większości z historią podróży do regionu Wuhan lub Hubei, były zgłaszane przez kilka prowincji w Chinach (Rep. Ludowa) i wiele innych krajów. Aktualne informacje można znaleźć na stronie internetowej WHO.

CoV, który powoduje COVID-19, został oznaczony jako SARS-CoV-2 przez Międzynarodowy Komitet Taksonomii Wirusów (ICTV); jest to nazwa naukowa. Wirus może być również określany jako „wirus COVID-19” lub „wirus odpowiedzialny za COVID-19”. COVID-19 odnosi się do choroby wywołanej przez wirusa.

Czy zwierzęta są odpowiedzialne za COVID-19 u ludzi?

Wydaje się, że podstawową drogą przenoszenia COVID-19 jest droga człowiek - człowiek.

Obecne dowody sugerują, że wirus COVID-19 pochodzi od zwierząt. Trwające badania są istotne z punktu widzenia identyfikacji źródła wirusa (w tym gatunków zwierząt) i ustalenia potencjalnej roli zwierząt jako rezerwuaru wirusa. Jednak do tej pory nie ma wystarczających dowodów naukowych, aby zidentyfikować pochodzenie wirusa lub wyjaśnić drogę przenoszenia wirusa ze zwierząt na ludzi.

Dane dotyczące sekwencji genetycznej ujawniają, że wirus COVID-19 jest blisko spokrewniony z innymi CoV krążącymi w populacjach nietoperzy Rhinolophus (Horseshoe Bat). Istnieje możliwość, że przeniesienie się wirusa na ludzi wiązało się z występowaniem gospodarza pośredniego.

Priorytety badań w zakresie badań nad zwierzęcym źródłem zostały omówione przez nieformalną grupę doradczą OIE ds. COVID-19 i przedstawione na Światowym Forum Badań i Innowacji WHO (11-12 lutego 2020 r.) przez przewodniczącą grupy roboczej OIE Wildlife.

Czy istnieją jakieś środki ostrożności, które można podjąć w przypadku żywych zwierząt lub produktów zwierzęcych?

Chociaż nie ma pewności co do pochodzenia wirusa COVID-19, zgodnie z zaleceniami WHO, **jako ogólny środek ostrożności podczas wizyt na targach zwierząt lub targach produktów pochodzenia zwierzęcego, należy zastosować ogólne środki higieny. Obejmują one:**

- regularne mycie rąk mydłem i wodą pitną po każdym kontakcie ze zwierzęciem lub produktami pochodzenia zwierzęcego;
- unikanie dotykania oczu, nosa lub ust oraz unikania kontaktu z chorymi zwierzętami lub zepsutymi produktami zwierzęcymi;
- należy unikać wszelkiego kontaktu z dzikimi zwierzętami mogącymi przeby-

wać w okolicach targu (np. bezpieczne koty i psy, gryzonie, ptaki, nietoperze);

- należy podjąć środki ostrożności, aby uniknąć kontaktu z odpadami zwierzęcymi lub płynami na glebie lub powierzchniach sklepów i obiektów handlowych.

Standardowe zalecenia WHO w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się infekcji obejmują:

- regularne mycie rąk;
- zakrywanie łokciem ust i nosa podczas kaszlu i kichania;
- unikanie bliskiego kontaktu z osobami wykazującymi objawy chorób układu oddechowego, takie jak kaszel i kichanie.

Zgodnie z ogólnymi dobrymi praktykami bezpieczeństwa żywności należy obchodzić się ostrożnie z surowym mięsem, mlekiem lub narządami zwierząt, aby uniknąć potencjalnego zanieczyszczenia krzyżowego surowej żywności. Dokładnie ugotowane mięso zdrowego inwentarza pozostaje bezpieczne do spożycia.